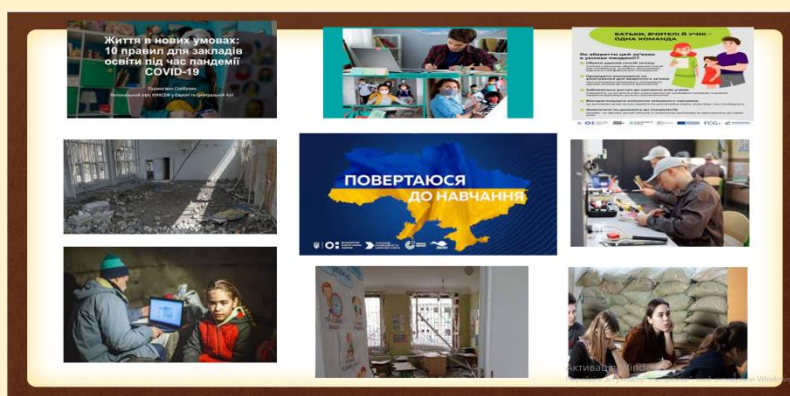

ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ВІДДІЛ НАУКОВОГО ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ ОСВІТИ

ОСВІТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ ДАНІ

Віртуальний читальний зал освітянина
Рубрика «Освіта і наука під час війни»

Упорядник:

Тетяна ІЛЬІНА,

*науковий співробітник відділу наукового
інформаційно-аналітичного супроводу освіти
ДНІПБ України ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ*

*Інформаційно-аналітичний огляд «Освіта в умовах воєнного стану» укладено
за матеріалами офіційного вебсайту Міністерства освіти і науки України
<https://mon.gov.ua/ua/news>; офіційного вебсайту ОСВІТА.ua
<http://osvita.ua/news/list/20/>. Період огляду: 01.06.2023–25.06.2023.*

Київ, 2023

ЗМІСТ

Зовнішнє незалежне оцінювання	3
Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання	4
Освіта в процесі деокупації: стратегія відновлення освіти Луганщини	5
Програма для підготовки дитини до школи	6
Завдання на літо для молодших школярів	7
Національне форсайт-дослідження «Україна – 2035: людський капітал та ринок праці»	7
Обери професію своєї мрії	8
Гуртки військово-патріотичного спрямування	9
Головні події в освіті під час війни: червень 2023 року	10

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ

З 5 червня 2023 р. у вступників до ЗВО розпочалася основна сесія національного мультипредметного тесту (НМТ) 2023 р.

Екзаменаційні центри створено в Україні та в 47 містах 30 країн світу.

Інформація про місця проведення НМТ на території України з міркувань безпеки не оприлюднюється. Запрошення на тестування розміщують в персональному е-кабінеті учасників.

Українським центром оцінювання якості освіти, функціональними обов'язками якого є розроблення й апробація моделей зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень учнів закладів загальної середньої освіти з метою створення умов рівного доступу до вищої освіти, напередодні початку основної сесії оприлюднено відеоінструкцію, з якою учасники мають ознайомитися з інтерфейсом онлайн-тестової платформи.

Додатковий період реєстрації для участі в НМТ триватиме до 12 червня 2023 р. і передбачений лише для осіб, які:

- ❖ реєструвалися в основний період, але отримали відмову;
- ❖ не змогли з поважних причин вчасно зареєструватися;
- ❖ за рішенням судів перебувають в установах виконання покарань або слідчих ізоляторах.

З покроковим алгоритмом дій учасника НМТ в аудиторії, де відбувається тестування, можна ознайомитися за посиланням: <http://osvita.ua/test/advice/89119/>.

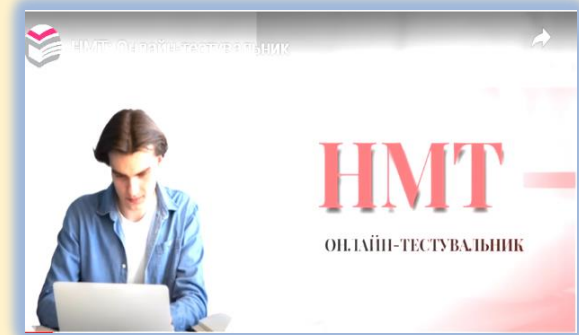
Учасникам НМТ для підготовки до складання блоку з історії України Освіта.ua пропонує електронну збірку візуальних об'єктів, запропонованих укладачами тестів, яку укладено відповідно до вимог чинної програми зовнішнього оцінювання. Більш детально з інформацією можна ознайомитися за посиланням: <http://osvita.ua/test/training/history/>.

Рекомендації фахівців щодо підготовки до виконання завдань НМТ з фізики чекають вас за посиланням: <http://osvita.ua/test/advice/88331/>.

Для участі у вступній кампанії у 2023 р. абітурієнти мають подати результати національного мультипредметного тесту. Для конкурсного відбору використовуватимуть результати виконання кожного блоку, переведені в шкалу 100–200 балів.

Нагадуємо, що оцінювання за шкалою 100–200 балів є рейтинговим і здійснюється за розрахунками на основі даних таблиць переведення тестових балів з української мови, математики, історії України, біології, фізики, хімії

та іноземної мови до шкали 100–200, поданих у додатку 5 до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 р. Ознайомитися з таблицею переведення тестових балів НМТ в 100-2022 балів ви можете за посиланням: <http://osvita.ua/consultations/bachelor/86490/>

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Міністерством освіти і науки запропоновано для громадського обговорення проєкт Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на 2023-2030 роки, що розроблений у рамках виконання Плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.04.2023 р. №372-р.

Ознайомитися з відповідним проєктом документа можна за посиланням: <http://surl.li/ihohy>

Зауваження та пропозиції до зазначеного проєкту Національної стратегії приймаються у довільній формі до 27 червня 2023 р. на електронну адресу: koretska@mon.gov.ua

Контактна особа для надання консультацій – Неля Корецька.

Результати обговорення будуть розміщені на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України в період з 1 по 4 липня 2023 р. на офіційному сайті МОН: <https://mon.gov.ua/ua/news>

ОСВІТА В ПРОЦЕСІ ДЕОКУПАЦІЇ: СТРАТЕГІЯ ВІДНОВЛЕННЯ ОСВІТИ ЛУГАНЩИНИ

8 червня 2023 р. відбувся форум «Освіта Луганської області: відновлення та реінтеграція», організаторами якого стали швейцарсько-український проєкт «DECIDE» і Луганська обласна державна адміністрація. Учасники заходу – освітяни, голови і керівники відділів освіти всіх 26 громад Луганщини, урядовці, народні депутати, правозахисники.

На форумі оприлюднено статистичні дані:

- ❖ на тимчасово окупованій території Луганщини залишається 572 заклади освіти, пошкодженими з них є 184;
- ❖ у 2022–2023 навчальному році 9000 учнів, які перебувають в окупації, навчалися дистанційно;
- ❖ втратили дім і отримали статус «тимчасово переміщена особа» 9000 учнів;
- ❖ перебувають за кордоном 7000 учнів.

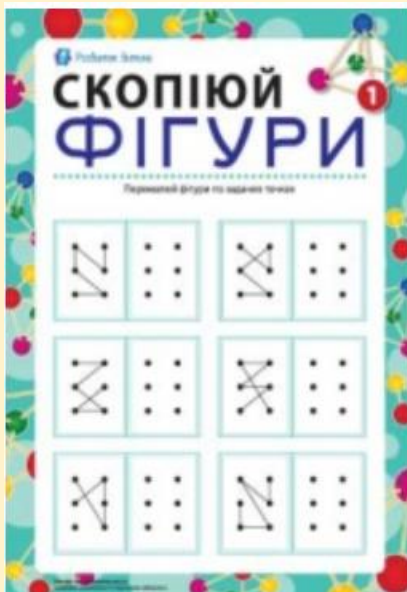
У ході роботи форуму жваво обговорювалися такі теми: виклики відновлення деокупованих територій; особливості організації освітнього процесу на деокупованих територіях; права дітей на якісну й доступну освіту в умовах війни.

У межах форуму представлено Стратегію відновлення та розвитку сфери освіти Луганської області. Документ розрахований на період 2023–2027 рр. і спрямований на подолання наслідків повномасштабного збройного російського вторгнення на територію України та тимчасової окупації окремих районів Луганської області з 2014 р. Розроблена стратегія містить антикризові цілі на період дії воєнного стану та антикризові цілі після деокупації регіону, а головним завданням освіти після деокупації області визначено реінтеграцію «дітей і молоді в українське суспільство».

Більш детально з матеріалами форуму можна ознайомитися за посиланнями:

<https://loippo.edu.ua/forum/forum-osvita-luhanskoi-oblasti-vidnovlennia-ta-reintehratsiia> та <http://osvita.ua/school/reform/89394/>

ПРОГРАМА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ

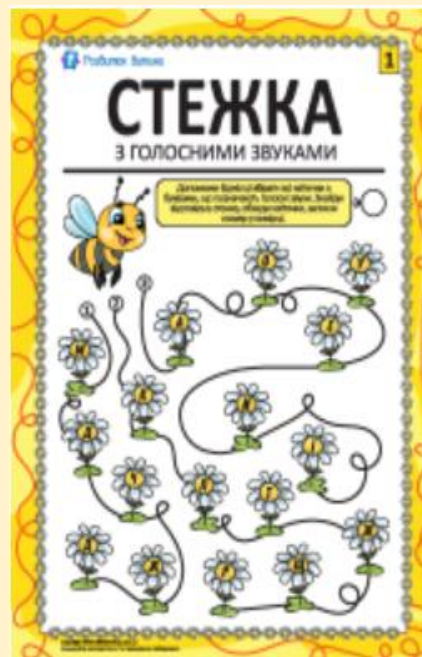

Батькам і вихователям запропоновано проєкт «Розвиток дитини», який містить програму підготовки до школи дітей 5-6 років, яка дасть змогу майбутньому школяреві в ігровій формі ознайомитись з навколишнім світом, розвивати логіко-математичну, комунікативну та емоційну компетентності, сприятиме розвитку уваги, пам'яті, самостійності й посидючості.

Програма розрахована на 9-12 тижнів (45-60 днів). Під час кожного дня роботи дитина має виконувати 3-4 завдання протягом лише 15-20 хвилин.

Ознайомитися з Програмою можна за посиланням:

<https://childdevelop.com.ua/programs/kindergarten/13/>

ЗАВДАННЯ НА ЛІТО ДЛЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Завдання на літо після 1 класу

КІЛЬКІСТЬ ЗАВДАНЬ	160
КІЛЬКІСТЬ ДНІВ	40-50
РЕКОМЕНДОВАНО НА ДЕНЬ	3-4 завдання
ВІК ДИТИНИ	7-8 років
РЕЙТИНГ	4.30 ★★★★★ (23 оцінок)

Робочі зошити для 2 класу (8)

Робочі зошити для 3 класу (13)

Для батьків і активних вихователів, які зацікавлені в ефективній підготовці дітей до наступного етапу навчання, Освіта.ua спільно з проєктом «Розвиток дитини» пропонують чотири навчальні програми для 1–4 класів, що укладені найкращими українськими фахівцями-практиками.

Навчальні програми відповідають Держстандарту початкової освіти і містять комбіновані завдання з читання, мови, математики, інтегрованого курсу «Я досліджую світ»: для 1-3 класів – 160 завдань, що розраховані на 40-50 днів, для 4 класу – 120 завдань на 30-40 днів.

Для ознайомлення з цими програмами пропонуємо посилання: <http://osvita.ua/school/82723/>

Робочі зошити для 4 класу (8)

НАЦІОНАЛЬНЕ ФОРСАЙТ-ДОСЛІДЖЕННЯ «УКРАЇНА – 2035: ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ТА РИНОК ПРАЦІ»

Міністерство освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти, Асоціація інноваційної та цифрової освіти протягом 7 місяців проводили форсайт-дослідження щодо розвитку людського капіталу, першого робочого місця та ринку праці.

Понад 30 провідних міжнародних та українських експертів, що представляють наукову, державну, підприємницьку та громадську галузі, висловили свою думку щодо питань:

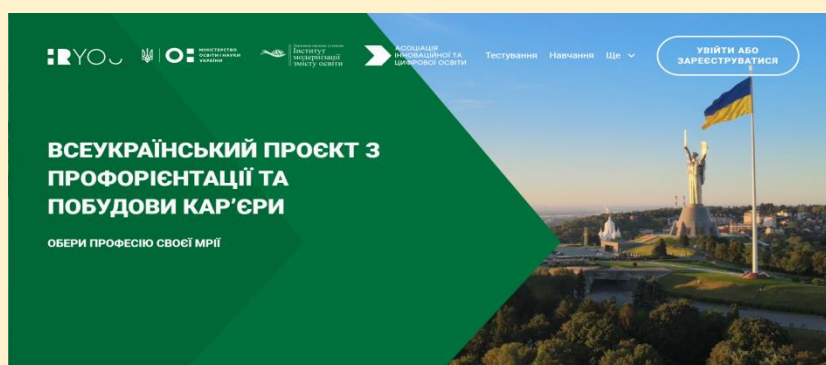
- ❖ Що чекає Україну та українців у найближчі роки?
- ❖ Які професії та навички будуть найбільш затребувані?
- ❖ Як отримати роботу своєї мрії та реалізувати себе у світі, який швидко змінюється?

Автори розуміють, що прогнозування еволюції такої складної системи, як людський капітал у 2035 р., є доволі амбітним завданням, особливо зважаючи на війну, яка відбувається на території України. Проте вони наголошують на тому, що в умовах постійних змін важливо мати певні орієнтири. Саме тому основною метою їх напрацювання є формування дорожньої карти, що дасть змогу сфокусуватися на важливих питаннях, зрозуміти, що робити сьогодні задля забезпечення сталості соціальних процесів.

Майбутнє завжди твориться сьогодні. Людський капітал і майбутнє пов'язані за допомогою поняття «профорієнтація» (ключове слово «орієнтація»), тобто системну роботу з молоддю, спрямовану на формування стійкого уявлення щодо професії, можливостей і відповідного поєднання набору навичок і знань заради зрозумілої мети – отримати роботу своєї мрії, роботу задоволення, роботу з максимальною віддачею. А якісна профорієнтація потребує чітких орієнтирів, тому в роботі велику увагу приділено питанням професій і навичок майбутнього, організаційних форм профорієнтації тощо.

Детально ознайомитися з дослідженням можна за посиланням: <https://rise.articulate.com/share/FqXBZkXdzB2CPjn0ZdLFMeQiPDHh8D36#/>

ОБЕРИ ПРОФЕСІЮ СВОЄЇ МРІЇ

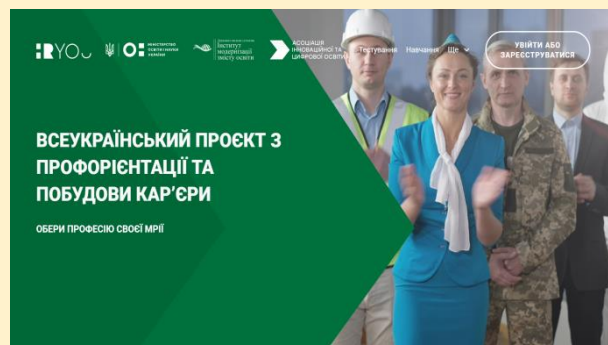

Для старшокласників та їхніх батьків Міністерство освіти і науки України, Інститут модернізації змісту освіти, Асоціація інноваційної та цифрової освіти пропонує долучитися до всеукраїнського проєкту з профорієнтації та побудови кар'єри.

У межах проєкту зібрано найкориснішу інформацію як для учнів, так і для їхніх батьків.

Пройти профорієнтаційне тестування та визначити свою схильність до різних сфер професійної діяльності; отримати консультацію кар'єрного радника завдяки інноваційній технології перегорнутого call-центру; опанувати навички та техніки першої психологічної допомоги від міжнародних експертів для застосування під час навчального процесу (1 кредит ЄКТС); пройти мультимедійні курси у форматі SCORM про тренди ринку праці в Україні та світі, визначити свій тип особистості; пройти онлайн-курс у форматі SCORM з вибору професії без гендерних стереотипів «Відбій кар'єрної тривоги»; відвідати онлайн-екскурсії найпотужнішими українськими компаніями і дізнатися про різні професії від найкращих фахівців; приєднатися до профорієнтаційного уроку за участю відомих українців та з іншими питаннями можна ознайомитися за посиланням: <https://hryoutest.in.ua/>

ГУРТКИ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

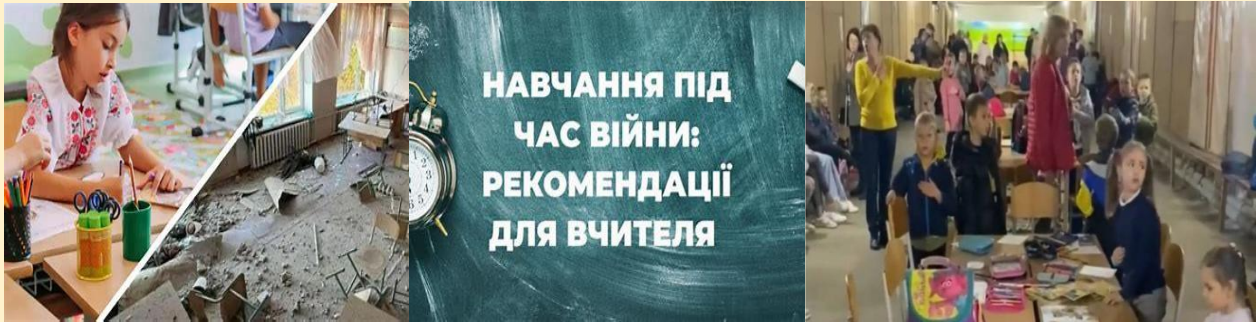

Державна служба якості освіти України оприлюднила результати дослідження питання організації викладання предмета «Захист України» у вибірці шкіл. Основні висновки цього напрацювання:

- ❖ у третині українських шкіл не організовано роботу гуртків військово-патріотичного спрямування;
- ❖ у школах, де працюють гуртки, напрямками їх роботи є інтелектуально-мистецький, фізкультурно-спортивний, туристично-спортивний або військово-прикладний;
- ❖ викладання предмета «Захист України» переважно покладено на вчителів, які мають педагогічну освіту за фахом «Технологічна освіта», «Фізичне виховання», «Історія», «Біологія»;
- ❖ лише $\frac{3}{4}$ викладачів цього предмета мають військовий досвід або проходили строкову службу.

Для громадського обговорення на сайті Освіта.ua пропонувано опитувальник «Чи повинна школа мати військово-патріотичний гурток?». Ознайомитися з цим матеріалом можна за посиланням: <http://osvita.ua/school/89341/>

ГОЛОВНІ ПОДІЇ В ОСВІТІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: за червень 2023 року

Освіта.ua на своєму сайті висвітлила головні події в освіті, а саме:

❖ **Понад 60 закладів освіти під загрозою через підрив Каховської ГЕС.** За розрахунками МОН, через підрив ГЕС, ймовірно, постраждають 27 дошкільних навчальних закладів, 15 шкіл, 6 закладів професійно-технічної освіти та 15 закладів вищої освіти.

❖ **Тести в магістратуру складатимуть 93 тисячі вступників.** Бажання скласти єдиний вступний іспит до магістратури України виявили понад 91 тисяча майбутніх магістрантів. Ще більш як 2 тисячі осіб планують скласти ЄВІ за кордоном.

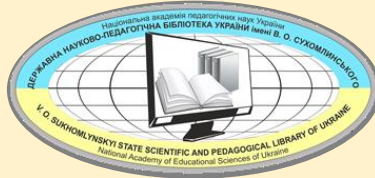
❖ **МОН планує реформувати шкільну історичну освіту.** Міністерством освіти і науки представлено Концептуальні засади реформування історичної освіти в системі загальної середньої освіти. Проект документа оприлюднено для громадського обговорення.

❖ **Визначено номінації конкурсу «Учитель року 2024».** Конкурс «Учитель року» у 2023/24 навчальному році відбудеться в чотирьох номінаціях – українська мова і література, фізика, географія та образотворче мистецтво. Реєстрація учасників розпочнеться 25 вересня.

❖ **Реформа історичної освіти потребуватиме нових учителів.** Реалізація Концептуальних засад реформування шкільної історичної освіти, які презентовано МОН, потребуватиме змін у підходах до відбору та системи підготовки учительства історії.

❖ **В уряді обіцяють велику трансформацію освіти.** За словами прем'єр-міністра, розвиток людського капіталу – один із десяти пріоритетів уряду, а сучасна та безпечна освіта є одним із основних напрямів, який у нових реаліях потребує трансформації.

Більш інформації можна знайти за посиланням: <http://osvita.ua/news/89381/>

ОСВІТА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Упорядник:

Тетяна ІЛЬІНА,

*науковий співробітник відділу наукового
інформаційно-аналітичного супроводу освіти ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ*

*Матеріали заслухано на засіданні
відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та схвалено для оприлюднення на виконання
тематичного плану прикладного наукового дослідження
«Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти: вітчизняний і
зарубіжний досвід» (2023–2025)*

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського,
відділ наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти
Протокол № 14 від 26 червня 2023 року
м. Київ, вул. М. Берлінського, 9/оф.31
380 (44) 467-22-14
siase@dnpb.gov.ua